

Activiteiten 2008

Edo Goverse

Ook het komende veldseizoen plannen we voor het Meetnet Amfibieën weer veel activiteiten. We proberen als eerste natuurlijk het Meetnet goed draaiende te houden door nieuw aangemelde personen in het veld te bezoeken en te begeleiden. Ook staan er tal van excursies en lezingen op het programma om het Meetnet beter op de kaart te zetten. Iedereen is natuurlijk van harte welkom hier aan deel te nemen.

Ook het komende veldseizoen willen we ons focussen op twee specifieke gebieden en we hebben dit jaar gekozen voor Texel en Zeeuws-Vlaanderen. We zijn met deze activiteiten dit jaar vroeg begonnen. Eind februari zijn we naar Texel geweest om het Meetnet en het Verspreidingsonderzoek onder de aandacht te brengen. Het eiland Texel is een belangrijk gebied omdat hier naast de rugstreeppad ook de heikikker voorkomt, naast Het Gooi de enige plek waar de soort wijdverspreid is in de provincie Noord-Holland. Om te beginnen hebben we hierover gesprekken gevoerd met de terreinbeheerders: Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

29 februari Texel

's Avonds 29 februari is een lezing gegeven in Den Burg aan leden van het IVN-TEXEL en andere geïnteresseerden. Naast monitoringszaken is het verspreidingsonderzoek onder de aandacht gebracht. Bij RAVON zijn namelijk weinig recente waarnemingen bekend en wie weet gaat dit snel veranderen. Dus geef ook losse waarnemingen door die je tijdens je vakantie doet, via bijv. www.telmee.nl! De Werkgroep Monitoring gaat zeker dit jaar nog een keer terug naar Texel voor een rugstreeppaddenexcursie! Check de RAVON-website voor informatie hierover.

Tijdens de dagen op Texel zijn mijn eerste amfibieën van het jaar waargenomen: in een schapendrinkpoel een vrouwtjes kleine watersalamander met een dik buikje, tien

Deze sculptuur van een rugstreeppad staat tentoongesteld in EcoMare. Vorig jaar zijn vijf bijzondere soorten voor Texel uitgelicht als VIPs (Very Important Plants and animals) en deze fungeren nu als een soort ambassadeur voor het Nationaal Park Duinen van Texel.

overwinterende salamanderlarven en een grote larf van een groene kikker. Ondanks de heersende windkracht 9 dat weekend toch ook een migrerende heikikker overdag aangetroffen nabij De Moksloot!

Een fraaie mannelijke heikikker op Texel tijdens zijn trek. Naast de spitse neus en lichte rugstreep is de egaal gekleurde crèmewitte keel en buik, karakteristiek voor de soort. Dat het gaat om een mannelijk exemplaar is te zien aan de opgezwollen voorpoten en, zij het op de foto niet heel duidelijk, de copulatieborstels op de duim (zie cirkel).

3 maart *Het Gooi*

Dinsdag 3 maart was de startavond van de Poelenwerkgroep Het Gooi. Deze avond is het de veldmaterialen verdeeld onder de verschillende groepjes. Er was me gevraagd een korte presentatie te geven over de herkenning van amfibiesoorten om na afloop met elkaar te zoeken naar dieren bij het Zonneheideven. De presentatie ging niet door, maar ondanks lichte sneeuwval toch een enkele kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker gevonden. De presentatie is alsnog op 18 maart gegeven waarna we met elkaar amfibieën zijn wezen zoeken bij Spaarnwoude.

6 maart *Heerhugowaard*

Op donderdag 6 maart een algemene lezing gegeven bij IVN-Noord-Holland Noord te Heerhugowaard. Grote belangstelling was er onder de aanwezigen en hopelijk gaan de toehoorders frequent waarnemingen doorgeven en/of monitoren. Er zijn leden bij die wellicht o.a. rugstreeppaden gaan volgen nabij St. Pancras, Heiloo en Schoorl.

13 maart *Eindhoven*

Op 13 maart hebben we een korte lezing gegeven voor de Poelenwerkgroep Eindhoven. Deze werkgroep monitoort veel langer dan de leeftijd van het Meetnet en zij leveren dan ook een belangrijke bijdrage. Na de lezing met elkaar het veld in gegaan waar we veel eiklommen van bruine kikkers vonden. Verder natuurlijk bruine kikkermantjes in het water, enkele Alpenwatersalamanders en zelfs omgevouwen bladpuntjes met afgezette salamandereitjes. Ook waren die avond de gewone padden aan het migreren, maar we hebben geen eisnoeren gevonden.

14 maart *Waterland*

Op 14 maart hadden we een bijzondere excursie georganiseerd met Staatsbosbeheer en Landschap Noord-Holland met als titel “zit de heikikker in Waterland?”. Waterland is een veenweidegebied even ten noorden van Amsterdam, net onder Monnickendam. Uit twee inventarisatierapporten uit de jaren '70 wordt er gesproken over de mogelijke aanwezigheid van heikikkers in dit gebied. Een vogelaar, René Vos, schreef op een e-groep dat hij op 14 maart 2007 borrelend geluid had gehoord en via het beluisteren van geluidsfragmenten op het Internet uit was gekomen bij de heikikker. Helaas had hij geen kikkers gezien en hij kon ook niet uitsluiten dat het om moerasgas ging. Confirmaties zijn verder nooit bij RAVON binnengekomen dus het is een klein mysterie of de soort nu wel of niet in Waterland voorkomt. De heikikker is wel bekend binnen de grenzen van Groot-Amsterdam. In de Bloemendaler polder schijnt de soort voor te komen, net boven Weesp.

In 2007 was collega Ingo Janssen met de twee beheerders van Staatsbosbeheer in dat gebied om over de ringslang te hebben. Tijdens dat bezoek werd een boottocht gemaakt en zag hij diverse prachtige nieuwe veengebiedjes met Spaghnumveenmos, haarmos en dopheide en in de zomer groeit er zelfs zonnedauw en vele orchideeën: bij elkaar een uiterst geschikt gebied voor de heikikker. Een vervolg afspraak is dan ook gemaakt om te gaan zoeken naar heikikkers. Met een boot vol geïnteresseerde deelnemers en mannen van Staatsbosbeheer zijn we met een platte schuit naar enkele potentieel geschikte

veengebiedjes gegaan. De weersgesteldheid was ideaal. Relatief warm, alles vochtig, de avond ervoor had het nog geregend, en, mazzel voor ons, het zonnetje scheen eindelijk weer eens. Wel waaide het maar dat mocht de pret niet drukken. Het werd een bijzondere excursie. De percelen die we bezochten waren alleen per boot bereikbaar. Als je sprong golfde de bodem een tijdje na. De beheerders vertelden veel over de historie en het huidige beheer terwijl we met elkaar het gebied minutieus uitkamen op de aanwezigheid van amfibieën. En ja hoor, uiteindelijk zag een deelnemer iets wegspringen. Met de gehele groep het diertje geïdentificeerd en het was een bruine kikkerman die was gesnapt. Helaas verder niets meer aangetroffen op het gebied van amfibieën. Verkoeld maar voldaan voeren we terug naar de werkschuur waarna we nog even op een plekje op de dijk hebben gezocht naar ringslangen. Na 3 meter lopen was het zo ver. Ingo wist een mannetje te vinden die net uit zijn winterrust te voorschijn was gekomen. Nog onder de modder en niet snel werd onze dag helemaal succesvol afgerond. In ieder geval gaan de beheerders in Waterland meer letten op het kruipend gespuis om te kijken of er inderdaad geen heikikkers bij zitten. Mochten ze deze aantreffen, dan zullen we jullie zeker informeren.

mei Zeeuwsvlaanderen

De tweede regio waar we dit jaar meer aandacht aan willen besteden is Zeeuws Vlaanderen. In deze regio zijn diverse waarnemers al jarenlang actief en we willen graag de contacten goed onderhouden. In deze streek komen naast de bekende boomkikker ook Alpenwatersalamander, kamsalamander en rugstreppad voor die ook de nodige aandacht verdienen vanuit het Meetnet. We willen samen met lokale organisaties en de waarnemers een lezing en excursie houden. Op de RAVON-website wordt dit vermeld zodra er meer bekend over is.

Activiteiten Werkgroep Monitoring

Inmiddels begint de veldagenda gevuld te raken met alle op handen zijnde lezingen en excursies. Onderstaand rijtje data betreft activiteiten die (mede) vanuit het Meetnet Amfibieën worden georganiseerd. Voor het project Verspreidingsonderzoek en het Atlas Project Noord-Holland zijn meer activiteiten gepland, die na te lezen zijn op de RAVON-website onder *Activiteiten*. Net als diverse excursies en cursussen georganiseerd door regiocoördinatoren en provinciale afdelingen. Het belooft een druk jaar te worden!

Close-up van het laagveengebied Waterland.

Een foto van een drukbezochte excursie verzorgd door de Werkgroep Monitoring afgelopen jaar. Hier laat Annie Zuiderwijk een zandhagedis zien aan enkele deelnemers op de Brunsummerheide.

Excursies en lezingen van RAVON Werkgroep Monitoring overige activiteiten staan op website.

- 15 april Lezing Roosendaal
- 19 april Excursie Zuid-Kennemerduiden
- 9 mei Excursie Grafelijkheidsduinen, Den Helder
- mei Excursie Texel
- mei Lezing & excursie Zeeuws Vlaanderen
- mei Excursie duinen Zuid-Holland
- 7 juni Excursie Waterland, Amsterdam